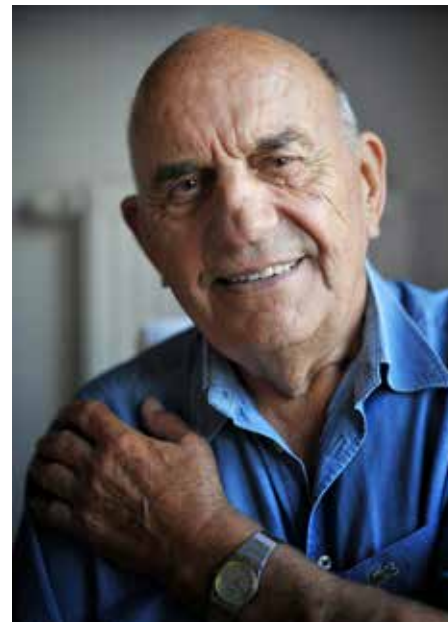

Ivo Ferkolj
ŽIVE SKULPTURE

KIPARSKEMU KATALOGU NA POT

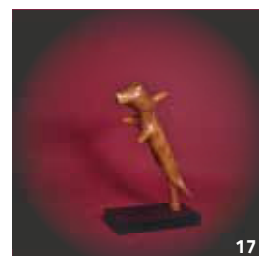
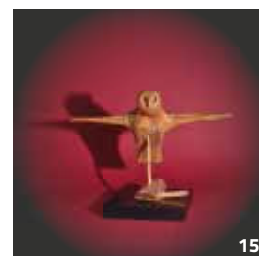
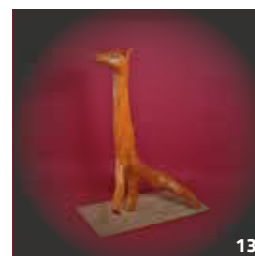
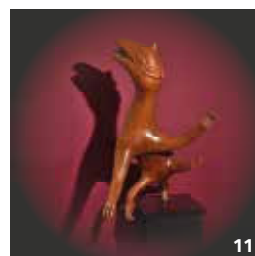
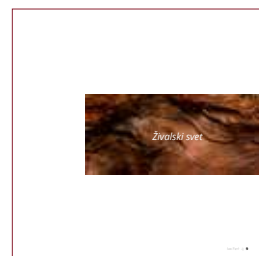
Res je neobičajno, da bi nekdo v 88. letu svojega življenja odprl javno razstavo kiparskih kreacij in to v lastni galeriji na svojem domu. To se je zgodilo meni. Vse svoje življenje sem se ukvarjal s pridobitno dejavnostjo. Deset let po upokojitvi pa je nastal prvi primerek koreninske skulpture in z ustvarjanjem sem, sicer tudi z zastoji in nekaj letnimi presledki, nato nadaljeval. Pri tem delu mi je bila v pomoč in spodbudo moja žena MAJDA (pokojna od 2014), za kar se ji iskreno zahvaljujem. V tem času je nastalo kar nekaj kiparskih izdelkov iz lesa, iz debelnih korenin, ki zahtevajo neko spretnost in domišljijo pri oblikovanju. Menim, da je prav, da v svojih poznih letih to pokažem tudi javnosti, čeprav ustvarjam samo ljubiteljsko.

Predstavljam se s skulpturami iz živalskega, človeškega, mitološkega, sakralnega in portretnega sveta. Oblikovanje lesa, še posebej rezbarjenje koreninskih sistemov, je zahtevna umetnost, ki jo pogojujejo vnaprejšnje odločitve za doseganje realističnih ciljev. Ljubiteljsko kiparjenje mi predstavlja koristno izrabo prostega časa, sprostitev in prijetne občutke pri obujanju lesa in drevesnih korenin v nova življenja, v nove podobe.

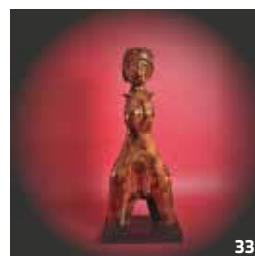
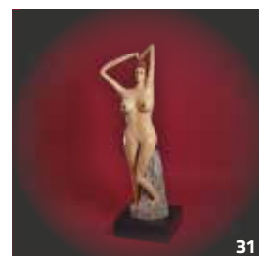
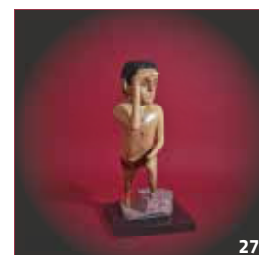
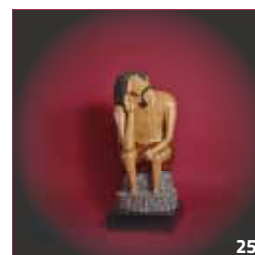
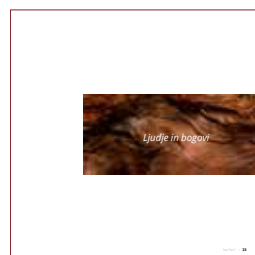
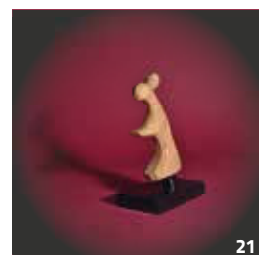
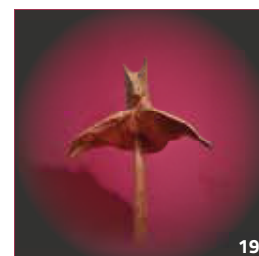
Stara japonska modrost pravi, da mora vsak moški v življenju pustiti za sabo sled, in sicer: zgraditi hišo, posaditi drevo, zaploditi sina in napisati knjigo. Jaz sem prve tri modrosti izpolnil v celoti in celo večkrat presegel, knjige v pravem pomenu besede pa s črkami nisem napisal. Sem pa sedaj namesto črk uporabil fotografije skulptur in, po mojem prepričanju, tako zadostil tudi zadnji modrosti.

V Ljubljani, 11. junija 2015

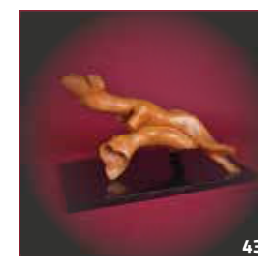
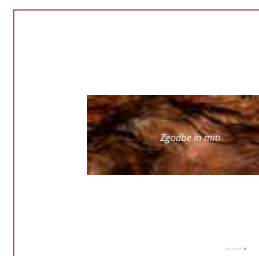
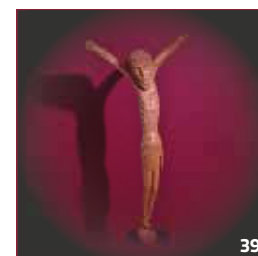
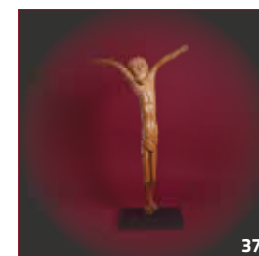
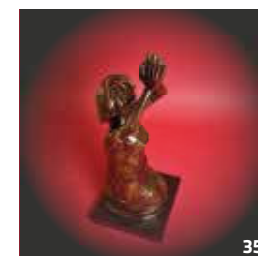
Avtor

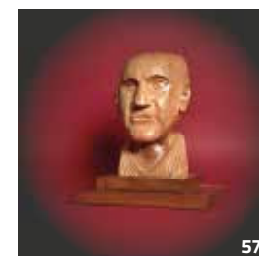
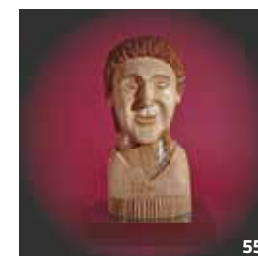
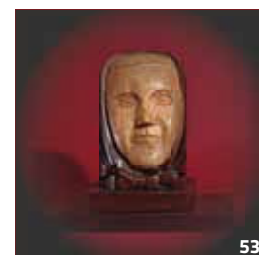
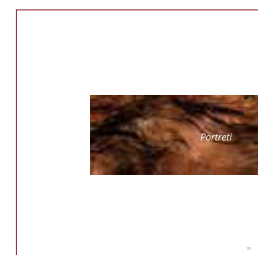
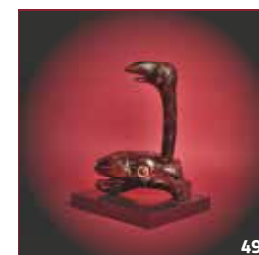
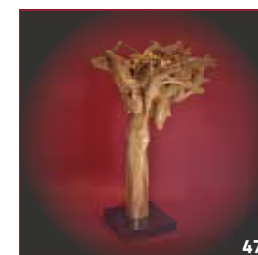
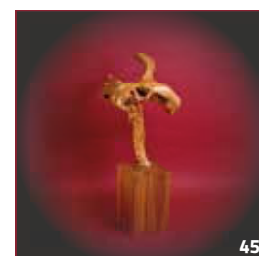
“Estetska vrednost koreninskih skulptur izhaja iz dinamičnih organskih form in tekstur, pogosto stilizirane in abstrahirane oblike pa nagovarjajo gledalčevo imaginacijo.”

“Pionirji moderne umetnosti, kot so Matisse, Cézanne, Gauguin, Picasso in Modigliani, so poglobljeno proučevali zbirke primitivne umetnosti in v teh delih intuitivno prepoznavali duhovno in spiritualno moč”

“Tri sestre Gorgone imajo žive kače namesto las. Ker je njihov pogled ljudi spremenil v kamen, jim je kipar z izžiganjem poudaril oči.”

“Stara japonska modrost pravi, da mora vsak moški v življenju pustiti za sabo sled, in sicer: zgraditi hišo, posaditi drevo, zaploditi sina in napisati knjigo. Jaz sem prve tri modrosti izpolnil v celoti in celo večkrat presekel, knjige v pravem pomenu besede pa s črkami nisem napisal. Sem pa sedaj namesto črk uporabil fotografije skulptur in po mojem prepričanju, tako zadostil tudi zadnji modrosti.”

DREVO USTVARJALNOSTI IMA GLOBOKE KORENINE

Korenina je podzemeljski del rastline, s pomočjo katerega drevesa in rože iz zemlje dobivajo za rast potrebne snovi, a izraz korenina v prenesenem pomenu pomeni tudi začetek in izvor, osnovo in temelj ter vztrajnost in dolgoživost. S to besedo opisujemo tudi krepkega, trdnega človeka – in takšna korenina je gospod Ivo Ferkolj.

Ivo Ferkolj je bil kot eden od šestih sinov v kmečki družini rojen leta 1927 v Dolenjem Kronovem pri Beli cerkvi. Gimnazijo in srednjo ekonomsko šolo je obiskoval v Novem mestu, potem pa ob delu diplomiral na Višji ekonomsko-komercialni šoli (VEKŠ) v Mariboru. Bil je soustanovitelj in finančni direktor v Industriji motornih vozil Novo mesto. Po upokojitvi leta 1987 je ustanovil zasebno podjetje in ga vodil vse do leta 2008. Potem se je odločil, da poslovne izzive zamenja z bolj sproščenim ustvarjanjem ter umirjenim življenjem v družinskem krogu, z ženo Majdo (do 2014), sinom, vnukom in vnukinjo ter dvema pravnukoma. Pa ga živahen temperament, ustvarjalna strast, delavnost in radovednost nenehno nagovarjajo, da s številnimi aktivnostmi zapolni svoj vsakdan.

V Ferkoljevi delavnici se tako že od leta 1997 porajajo in razvijajo kipi različnih oblik in pomenov. V šali, a zelo ljubeznivo, jih imenuje »pisana družina otrok«. Skulpture so slogovno zelo raznolike, saj nastajajo v različnih okoliščinah, v različnem razpoloženju in z različnimi vizijami. Na obliko vplivajo tudi razpoložljivi kosi lesa. To je najbolj očitno pri skulpturah iz drevesnih korenin, ki predstavljajo večji del opusa.

Upodabljajoča umetnost se je razvila tako, da so ljudje v skalah, kamnih, kosteh, deblih in drevesnih koreninah ugledali človeške, živalske, rastlinske in druge podobe. Kmalu so ugotovili, da lahko z drobnim posegom naravno obliko poudarijo in dopolnijo. Tako je nastala umetnost kiparstva. Posebnost tehnike rezbarjenja korenin je v tem, da končni izdelek ni samo delo človeških rok in domišljije, temveč je skupno delo človeka in narave. Tehniko oblikovanja korenin posebno cenijo na vzhodu – bogato tradicijo ima v kitajski umetnosti. Zelo priljubljena je v ljudski umetnosti, nemalokrat pa se je uveljavila tudi v visoki umetnosti, zlasti v obdobjih, ki so cenila in poudarjala naravo: v pozni gotiki, baroku, romantiki in secesiji.

Estetska vrednost koreninskih skulptur izhaja iz dinamičnih organskih form in tekstur, pogosto stilizirane in abstrahirane oblike pa nagovarjajo gledalčevo imaginacijo. Ivo Ferkolj je na ta način poustvaril nekatere mitološke in pripovedne motive: dinamično spiralno obliko s pari izboklin, ki spominjajo na ženske prsi, je spremenil v Turbo ples navihank. V smrtonosno strastnem objemu sta se združila Povodni mož in Urška. Tri sestre Gorgone imajo žive kače namesto las. Ker je njihov pogled ljudi spremenil v kamen, jim je kipar z izžiganjem poudaril oči. Dve kači z Meduzine glave sta se sestavili v obliko Podmornice. V živalskih upodobitvah, kot so Sova, Lintvern, Četveronožec, Žirafa in Pol tič – pol miš, je Ivo Ferkolj utelesil divjo, živalsko energijo narave. Leseni križ se je pod težo Kristusovega trpljenja upognil, a se hkrati spremenil v drevo življenja.

Ta motiv vejnatega križa poznamo iz pozne gotike. Na podoben način je dve ekspresivni podobi Odrešenika Ferkolj izluščil iz najdenih korenin.

Ivo Ferkolj je sčasoma začel snovati tudi proste podobe iz masivnih kosov lesa. Rezbarjenje lesa je, podobno kot klesanje kamna, zahtevna umetnost, ki ne omogoča mnogo kasnejših popravkov. Debla lipe, domačega kostanja, hrasta, maklena, nagnoja, jablane, hruške in breskve avtorju določajo bolj zaprte in statične oblike. A tudi tu se lahko ozremo h kiparskim koreninam in potegnemo vzporednice med umetnostjo primitivnih ljudstev in sodobno kulturo. Tradicionalno kiparstvo Afrike in Oceanije je namreč imelo močan vpliv na umetnost 20. stoletja. Pionirji moderne umetnosti, kot so Matisse, Cézanne, Gauguin, Picasso in Modigliani, so poglobljeno proučevali zbirke primitivne umetnosti in v teh delih intuitivno prepoznavali duhovno in spiritualno moč.

Tako Ferkoljev stilizirani Ženski torzo spominja na afriški totem. Skulpturo bi lahko interpretirali kot upodobitev boginje (pogubnega) poželenja. Drugačno razpoloženje vzbujata upodobljena Mati s kruhom, ki vsebuje religiozen namig na evharistijo, in Magdalena spokornica. Kot objekti spomina so zasnovane portretne glave: podobe kiparjeve matere, žene in sina. Figuralne upodobitve Mislec, Vizionar in Ženski akt so bolj sproščene in razgibane, tako po vsebini kot po likovni izvedbi. Z le nekaj odločnimi potezami je kipar iz majhnega kosa lesa ustvaril kipec ljubke verice.

Tako kot so umetniki primitivnih ljudstev neobremenjeni z evropskim renesančnim kanonom, se tudi Ivo Ferkolj zaveda, da si kot ljubiteljski ustvarjalec lahko dovoli več svobode pri snovanju skulptur, igrivosti pri vnašanju dekorativnih elementov ter napak pri anatomske oblikovanju. Njegovo kiparstvo izhaja iz prvinske in naivne umetnosti, ki jo s potrpežljivim oblikovanjem in ustvarjalno domišljijo preoblikuje po svoje. Tako nastajajo preproste, a likovno zanimive, izrazno močne, taktilno bogate, razgibane, slikovite in duhovite skulpture.

Določeno mero natančnosti in doslednosti seveda zahteva tehnologija obdelave lesa. Skulpture je treba zaščititi pred zajedavci, vlago in prahom. A barva ima poleg zaščitne tudi likovno vlogo. Prav tako prozoren lak poudari sijaj zglajene površine ter naredi naravne texture izrazitejše. Kipar v vsak izdelek vgravira zaporedno številko, svoje inicialke in letnico izdelave ter poskrbi za stabilno podnožje.

Ivo Ferkolj je neumoren ustvarjalec, ki svet okoli sebe spreminja po svoji viziji. Obrtno delavnico je preoblikoval v kiparski atelje, iz kiparskega ateljeja je nastala elegantna galerija. Na pogled neuporabni, posekani, odmrli ali zavrženi kosi lesa in drevesnih korenin se pod njegovimi rokami obujajo v nova življenja, v nove podobe. Ivo Ferkolj res zna v skulpture vdahnniti svojo posebno vitalno energijo.

Monika Ivančič Fajfar

Živalski svet

LINTVERN
44 cm / 59 cm / 75 cm / 2001

CIKLUS - KORENINA

LES - MAKLEN

ŽIRafa
34 cm / 79 cm / 112 cm / 2014

CIKLUS - KORENINA

LES - BRESKEV

SOVA UHARICA
24 cm / 54 cm / 37 cm / 2008

CIKLUS - KORENINA

LES - ISTRSKI HRAST

ČETVERONOŽEC
17 cm / 30 cm / 53 cm / 1998

CIKLUS - KORENINA

LES - ISTRSKI HRAST

**POLMIŠPOLPTIČ
NETOPIR**

54 cm / 66 cm / 46 cm / 2012

CIKLUS - KORENINA

LES - HRAST

VEVERIČKA
5 cm / 9 cm / 22 cm / 2015

CIKLUS - PROST

LES - MAKLEN

Ljudje in bogovi

MISLEC
33 cm / 30 cm / 64 cm / 2013

CIKLUS - PROST

LES - DOMAČI KOSTANJ

VIZIONAR
21 cm / 17 cm / 64 cm / 2014

CIKLUS - PROST

LES - MAKLEN

MATI S KRUHOM
15 cm / 15 cm / 82 cm / 2008

CIKLUS - PROST

LES - BREZA

AFRODITA
18 cm / 18 cm / 77 cm / 2014

CIKLUS - PROST

LES - EKSOTA

**KIPARSKI TORZO
DELNI**

30 cm / 14 cm / 81 cm / 2015

CIKLUS - PROST

LES - EKSOTA

MAGDALENA
22 cm / 24 cm / 69 cm / 2015

CIKLUS - PROST

LES - MAKLEN

KRISTUS PO SNEMANJU S KRIŽA

46 cm / 9 cm / 80 cm / 1999

CIKLUS - KORENINA

LES - ISTRSKI HRAST

ODREŠENIK-KALVARIJA
59 cm / 21 cm / 126 cm / 2002

CIKLUS - KORENINA
LES - MAKLEN

Zgodbe in miti

POVODNI MOŽ IN URŠKA
51 cm / 32 cm / 33 cm / 2013

CIKLUS - KORENINA

LES - MAKLEN

TURBO PLES NAVIHANK
60 cm / 43 cm / 73 cm / 1997

CIKLUS - KORENINA

LES - MAKLEN

MEDUZA
GRŠKA ANTIČNA POŠAST S KAČAMI NAMESTO LAS
94 cm / 78 cm / 123 cm / 2015

CIKLUS - KORENINA

LES - MAKLEN

NAUTILUS
PODMORNICA IZ ROMANA JULESA VERN
30 cm / 13 cm / 41 cm / 1998 - 2015

CIKLUS - KORENINA

LES - MAKLEN

Portreti

MAMA
16 cm / 16 cm / 24 cm / 2011

CIKLUS - PROST

LES - OREH

ŽENA
19 cm / 18 cm / 38 cm / 2013

CIKLUS - PROST

LES - OREH

SIN
20 cm / 24 cm / 34 cm / 2011

CIKLUS - PROST

LES - MAKLEN

Fotografije: Janez Ferkolj
Produkcija: Studio DTS

Ljubljana 2015

Avtor pri delu

GALERIJA
ŽIVE SKULPTURE